

РЕШЕНИЕ

№ 162

гр. София, 11.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на четиринадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Пролетка Асенова
като разгледа докладваното от Светла Станимирова Въззивно търговско дело № 20231001000854 по описа за 2023 година

Производството е образувано по две въззивни жалби против решение №260120 от 10.03.2023 год., постановено по т.д.№ 1565/2017 год. на СГС, ТО, VI-8 състав.

Въззивната жалба на ответника в първата инстанция „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“-ЕООД /н/ чрез пълномощника му адв.Т. Т. е против решението в частта, с която е уважен предявения от синдиците на КТБ-АД /н/ конститутивен иск по чл.59,ал.3 ЗБН и е обявено за относително недействително по отношение кредиторите на несъстоятелността на „КТБ“-АД /н/прихващане, извършено с уведомление с вх. № 12961/18.12.2014 г. по регистъра на „КТБ“ АД, както и в частта, с която дружеството е осъдено да внесе по сметка на СГС държавна такса в размер на 9 486,28 лева и е осъдено да заплати на ищеца разноски в размер на 27,12 лева съразмерно с уважената част от исковете.

Жалбоподателят излага доводи за недопустимост на решението поради това, че е постановено по недопустим иск, тъй като липсва изискуем от чл.39, ал.1 ЗБН акт на ФГВБ за предявяването му – липсва предварително разрешение на синдика да извърши действие, чийто имуществен интерес надхвърля 10 000 лева. Твърди, че разпоредбата обхваща случаите както на фактически, така и на правни действия, вкл. за предявяване на исковете по делото. Твърди, че тази процесуална предпоставка е от категорията на абсолютните и води до недопустимост на производството.Затова моли

решението да бъде обезсилено като недопустимо.

Алтернативно *излага доводи за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон и необоснованост*. Твърди, че нормата на чл.59,ал.3 ЗБН противоречи на разпоредбите на чл.6 ЕКПЧ, който защитава правото на справедлив процес и на чл.1 от Протокол №1 от ЕКПЧ, който защитава всяко притежание, вкл. взЕ.ния и законно придобити доходи.С отмяната на прихващането ответникът бил лишен от възможността да удовлетвори вземането, което е придобил законно и за което е платил цена, а това засяга правото му на собственост върху вземането в неговата същност и на практика го обезсмисля и го лишава от икономическо съдържание.Подробни доводи в тази насока са развити в жалбата. Твърди, че съдът неправилно е приложил националната разпоредба на чл.59,ал.3 ЗБН в нарушение на ЕКПЧ, което според него е основание за отмяна на атакуваното решение в обжалваната му част. Затова моли за отмяната му и отхвърляне на предявения иск.

В срока по чл.263 ГПК е **постъпил отговор от синдиците на „КТБ“-АД /н/ А. Д. и К. М.** чрез пълномощника им адв. В. М., с който излагат доводи за нередовност на ВЖ, тъй като жалбоподателят не е внесъл следващата се държавна такса за въззивно обжалване в размер на 4 743,14 лева съобразно обжалваемия интерес.

Излагат също така доводи за неоснователност на жалбата, подробно развити в отговора, като напълно се споделят мотивите на първоинстанционния съд за уважаването на иска и цитираната съдебна практика по въпроса. Моли за потвърждаване на решението като законосъобразно и правилно.

Постъпила е и **насрещна въззивна жалба** на ищите в първата инстанция **А. Д. и К. М. в качеството им на синдици на „КТБ“-АД /н/ против** решението **в частта, с която са отхвърлени като неоснователни предявенията при условията на обективно евентуално съединяване искове по чл.59,ал.2 ЗБН, във вр. с чл.26,ал.2 ЗЗД и по чл.59,ал.5 от същия закон.** Жалбоподателят излага доводи за неправилност на решението поради съществени процесуални нарушения, нарушение на материалния закон и необоснованост. Съдът не бил обсъдил всички доводи на страните, които са от значения за правилното решаване на спора. Твърди, че националният съд следва да тълкува и прилага националното право, вкл. решенията на Конституционния съд, в светлината на правото на ЕС, като трябвало да откаже да приложи тези негови елементи, които противоречат на съюзното право, с оглед примата на последното пред националното право на всяка една държава-членка. В жалбата се излагат подробни и конкретни доводи за това.

В петитума на жалбата моли въззивния съд да отмени решението в обжалваните отхвърлителни части и постанови друго, с което уважи исковете по чл.3,ал.3, във вр. с ал.2 ЗБН за нищожност на извършените от ответника

прихващания. Еwentуално да ги обяви за нищожни на основание чл.59,ал.2 ЗБН, еwentуално относително недействителни на основание чл.59,ал.5 ЗБН.

Преписи от нея са връчени на ответника и на третите лица помагачи на ответника, като в срока по чл.263,ал.1 ГПК е депозирал писмен отговор от ответника **„НАФТЕКС ПЕТРОЛ“-ЕООД /н/**, в който се излагат подробни доводи за неоснователност на въззивната жалба.Доводите за това са конкретно изложени в отговора. Поради това моли съда да потвърди решението като законосъобразно и правилно.

Софийският Апелативен съд, като провери обжалвания съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбите, доводите, развити в отговорите и събраните доказателства, приема следното:

И двете въззивни жалби са подадени в законния срок от надлежни страни, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което са процесуално допустими.

Първоинстанционният съд е бил сезиран от синдиките на **„КТБ“-АД /н/ А. Д. и К. М.**, съвместно упражняващи правомощията на синдик на **„КТБ“-АД (н), против „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД с искове с правно основание чл.26, ал.2, предл. 3 от ЗЗД вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН, да бъдат прогласени за нищожни поради липса на форма прихващанията в общ размер на 5 242 371,97 лева**, извършени от ответника **„НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД**, описани по-долу, **и при условията на еwentуалност**, ако бъдат отхвърлени главните искове, **с искове с правно основание чл.59, ал.5 от ЗБН** да бъдат обявени за недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността на **“КТБ” АД (н.)** прихващанията, извършени от ответника **„НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД**, описани по-долу, както следва:

- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11456/07.11.2014 г.** по регистъра на **“КТБ” АД**, отправено от **“НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД** до банката, **с вземане** по изявлението за прихващане **в размер на 14 024,82 евро**, придобито от ответника **“НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД** чрез цесия от Н. Г. Г., за което банката е уведомена на **06.11.2014 г.**, със задължения на **“НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД** към **“КТБ” АД (н.)**, произтичащи от Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него Анекс № 1 от 27.05.2011 г., Анекс № 2 от 29.05.2012 г. и Анекс № 4 от 01.06.2014 г., както и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г., изменен и допълнен с Анекс № 1 от 26.05.2011 г., Анекс № 2 от 22.08.2011 г., Анекс № 3 от 14.11.2011 г., Анекс № 4 от 05.01.2012 г., Анекс № 5 от 09.02.2012 г., Анекс № 6 от 29.05.2012 г., Анекс № 7 от 29.05.2013 г. и Анекс № 8 от 01.06.2014 г.;
- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11458/07.11.2014 г.** по регистъра на **“КТБ” АД**, отправено от **“НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД**

до банката, с взЕ.ния по изявлението за прихващане в размер на **94 816,02 лева и в размер на 200 021,42 щатски долара**, придобити от ответника “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от В. К. М., *за което банката е уведомена на 06.11.2014 г., и вземане в размер на 285 773,78 лева*, придобито от ответника “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от И. Г. Г. - М., със задължения на “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към “КТБ” АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;

- **Прихващането, извършено е Уведомление е вх. № 11459/07.11.2014 г.** по регистъра на “КТБ” АД, отправено от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД до банката, с **вземане** по изявлението за прихващане в **размер на 370 000 щатски долара**, придобито от ответника “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от П. И. Н.- Д., *за което банката е уведомена на 07.11.2014 г., със задължения на “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към “КТБ” АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;*
- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11460/07.11.2014 г.** по регистъра на “КТБ” АД, отправено от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД до банката, с **вземане** по изявлението за прихващане в **размер на 380 000 щатски долара**, придобито от ответника “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от Д. Т. Л., *за което банката е уведомена на 07.11.2014 г., със задължения на “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към “КТБ” АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;*
- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11669/11.11.2014 г.** по регистъра на “КТБ” АД, отправено от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД до банката, с **вземане** по изявлението за прихващане в **размер на 66 800 евро**, придобито от ответника “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от Е. Г. М., *за което банката е уведомена на 06.11.2014 г., със задължения на “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към “КТБ” АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;*
- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11670/11.11.2014 г.** по регистъра на “КТБ” АД, отправено от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД до банката, с **вземане** по изявлението за прихващане в **размер на 63 000 евро**, придобито от ответника “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия

от П. К. С., за което банката е уведомена на 06.11.2014 г., със задължения на "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД към "КТБ" АД (и.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;

- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11876/14.11.2014 г.** по регистъра на "КТБ" АД, отправено от "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД до банката, **с вземане** по изявлението за прихващане **в размер на 344 553,93 евро**, придобито от ответника "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД чрез цесия от В. Л. Д., за което банката е уведомена на 13.11.2014 г., със задължения на "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД към "КТБ" АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;
- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 11877/14.11.2014 г.** по регистъра на "КТБ" АД, отправено от "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД до банката, **с взЕ.ния** по изявлението за прихващане - **вземане в размер на 57 629,58 лева**, придобито от ответника "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД чрез цесия от Р. А. Д., за което банката е уведомена на 13.11.2014 г., **вземане в размер на 325 000 лева**, придобито от ответника "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД чрез цесия от В. И. К., за което банката е уведомена на 14.11.2014 г., **и вземане в размер на 90 000 лева**, придобито от ответника "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД чрез цесия от Г. В. Г., за което банката е уведомена на 13.11.2014 г., със задължения на "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД към "КТБ" АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;
- **Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 12140/21.11.2014 г.** по регистъра на "КТБ" АД, отправено от "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД до банката, **с взЕ.ния** по изявлението за прихващане - **вземане в размер на 213 000 евро**, придобито от ответника "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД чрез цесия от В. Т. Л., за което банката е уведомена на 20.11.2014 г., **и вземане в размер на 95 369,86 евро**, придобито от ответника "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД чрез цесия от "Стал 2007" ЕООД с ЕИК 175336717, за което банката е уведомена на 17.11.2014 г., със задължения на "НАФТЕКС ПЕТРОЛ" ЕООД към "КТБ" АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси;

10. Прихващането, извършено с Уведомление с вх. № 12141/

21.11.2014г. по регистъра на „КТБ“ АД, отправено от „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД до банката, с **взЕ.ния** по изявлението за прихващане - **вземане в размер на 398 000 лева**, придобито от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД чрез цесия от Т. Б. Л., *за което банката е уведомена на 20.11.2014 г. ,* **вземане в размер на 500 000 лева**, придобито от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД чрез цесия от „В и В Изоматик“ ЕООД с ЕИК 831512024, *за което банката е уведомена на 20.11.2014 г. ,* и **вземане в размер на 196 000 лева**, придобито от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД чрез цесия от „Прима Дивелоппмънт“ АД с ЕИК 175093254, *за което банката е уведомена на 20.11.2014г. ,* със задължения на „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД към „КТБ“ АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011г. и сключените към него анекси;

както и предявен от „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД (Н), чрез синдика, против ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД **иск с правно основание чл.26, ал.2, предл. 3 от ЗЗД вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН да бъде прогласено за нищожно прихващането поради липса на форма,** извършено от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД **с изявление за прихващане с вх. № 12961/18.12.2014 г.** по регистъра на „КТБ“ АД **с взЕ.ния в общ размер на 237 157,09 лева**, от които вземане в размер на 126 893,54 лева, придобито от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД чрез цесия от Б. Х. С., *за което банката е уведомена на 17.12.2014 г. ,* и вземане в размер на 110 263,55 лева, придобито от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД чрез цесия от К. Д. С., *за което банката е уведомена на 17.12.2014 г. ,* със задължения на „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД към „КТБ“ АД (н.), произтичащи от гореописаните Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси, **и при условията на евентуалност предявени от синдика на „КТБ“ АД (Н) против ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД иск с правно основание чл.3, ал.3 вр. с чл.3, ал.2 от ЗБН да бъде прогласено за нищожно гореописаното прихващане по изявление за прихващане с вх. № 12961/18.12.2014 г. , и при условията на евентуалност иск с правно основание чл.59, ал.3 от ЗБН да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността на „КТБ“ АД (Н) гореописаното прихващане по изявление за прихващане с вх.№ 12961/18.12.2014 г. по регистъра на „КТБ“ АД.**

По исковете с правно основание чл.26, ал.2, предл. 3 от ЗЗД вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН ищецът твърди, че направените от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД изявления не са с нотариална заверка на подписа на лицето, представляващо дружеството, поради което не

отговарят на изискването за форма по чл.59, ал.2 от ЗБН и са нищожни.

Ищецът твърди, че **по исковете с правно основание чл.59, ал.5 от ЗБН е приложима редакцията** на разпоредбата след изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014г. Твърди, че дори да е приложима редакцията до цитираното изменение, то след като искът е конститутивен, правото на иск възниква за кредиторите на несъстоятелността и синдика едва в момента на обявяване на “КТБ” АД в несъстоятелност, т.е. с решение от 22.04.2015 г. и следвало да се отчете редакцията на цитираната норма към тази дата. Твърди, че процесните изявления за прихващане са извършени след 20.06.2014 г. - началната дата на неплатежоспособност на банката и съответно след поставянето ѝ под специален надзор. Твърди, че извършените прихващания са с темпорален момент, който попада в приложното поле на чл.59, ал.5 от ЗБН, с оглед на което тази разпоредба следва да бъде приложена и да се прогласи недействителността им спрямо кредиторите на несъстоятелността на “КТБ” АД.

По иска с правно основание чл.59, ал.3 от ЗБН ищецът твърди, че *е налице по отношение на ответника знание за неплатежоспособността на банката при придобиването на взЕ.нията, прихванати със задължения на банката.* Твърди, че *знанието за неплатежоспособността на банката датира от 20.06.2014 г., предвид поставянето ѝ под специален надзор поради изчерпана ликвидност и невъзможност да изплаща дължими и изискуеми влогове, съгласно Решение № 73 от 20.06.2014 г. на Управителния съвет на БНБ.* Твърди, че е налице знание за неликвидното състояние на банката у всеки средностатистически гражданин с оглед големия поток информация относно поставянето ѝ под специален надзор и една от наложените мерки - прекратяването на дейността на банката. Твърди, че на 22.10.2014 г. е публикуван на уеб страницата на БНБ и доклад за анализа и оценка на активите на “КТБ” АД, като резултатите от доклада показват, че банката е с отрицателен капитал, т.е. неплатежоспособна. *Твърди, че е достатъчно знание у ответника за затрудненията на банката.*

По иска с правно основание чл.3, ал.3 вр. с чл.3, ал.2 от ЗБН твърди, че *прихващането е нищожно по отношение на кредиторите на несъстоятелността.* Твърди, че прихващането като едностранна сделка, извършено от или по отношение на банката с отнет лиценз, представлява сделка, насочена към изпълнение на парични задължения на банката по смисъла на чл.3, ал.2, изр.2 от ЗБН. Твърди, че от друга страна прихващането може да се разглежда и като действие по събиране на вземане срещу банката и същото попада в приложното поле на чл.3, ал.2 от ЗБН.

С отговора на исковата молба ответникът „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД е оспорил предявените искове като недопустими и неоснователни. Сочи, че *исковете са недопустими, тъй като липсват актове на ФГВБ за предявяването на исковете по чл.59 от ЗБН, за извършване такива действия с имуществен интерес и условията за*

извършването им, съгласно изискването на чл.39, ал.1 от ЗБН.

Ответникът “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД посочва, че нормата на чл.59, ал.2 от ЗБН предвижда форма и ред за извършване на прихващанията след постановяване на решението на съда по несъстоятелността на банката по чл.13 от ЗБН. Сочи, че процесните прихващания са извършени *преди* постановяване на решението на съда по отношение на “КТБ” АД (н.) *и за тях не се отнася формата и реда по чл.59, ал.2 от ЗБН, поради което главните иски са неоснователни.*

По исковете с правно основание чл.59, ал. 5 от ЗБН сочи, че по отношение на процесните прихващания *е приложима редакцията на нормата на чл.59, ал.5 от ЗБН преди приетото изменение от 28.11.2014 г.,* доколкото на соченото изменение не е дадена обратна сила. Сочи, че искът е неоснователен, тъй като тази редакция на нормата предвижда, че прихващанията следва да са извършени от несъстоятелната банка като длъжник в производството по несъстоятелност по отношение на нея, а в случая изявленията са отправени от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД като кредитор.

По отношение на иска по чл.3, ал.3 вр. с чл.3, ал.2 от ЗБН сочи, че *прихващането* като способ за погасяване на задължения *не попада в обхвата на действията, визирани от тази норма, предвид специалната законова уредба по чл.59 от ЗБН.* Сочи, че специалната уредба изключва приложението на общите разпоредби за разпоредителни сделки и действия си имуществото на банката. Сочи, че поради това искът е неоснователен.

По отношение на иска по чл.59, ал.3 от ЗБН ответникът “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД сочи, че *всички взЕ.ния са придобити на 05.11.2014 г., т.е. преди решението за отнЕ.не на лиценза на банката и преди откриване на производството по несъстоятелност.* Оспорва твърдението на ищеца, че достоверна дата за прехвърляне на взЕ.нията е депозирането им в деловодството на банката. Сочи, че *не е налице знание у “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД на 20.06.2014 г. Сочи, че едва с приемане и вписване на решението за отнЕ.не лиценза на банката на 06.11.2014 г., е станало публично известно, че е настъпила неплатежоспособността на банката.* Сочи, че е отправил допустимите по тогава действащите нормативни актове изявления за прихващане. Сочи, че в поведението на БНБ е поддържана сигурност относно погасяването на кредитите към банката, без значение на способа за това, предвид решение № 104 по протокол № 19 от заседание от УС на БНБ от 15.08.2014 г. Сочи, че *нормата на чл.59, ал.3 от ЗБН изисква знание за настъпването на неплатежоспособността, а не предположения за това обстоятелство.* Сочи, че “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД е предприело позволено от закона действие в защита на своите материални интереси и искът е неоснователен.

С обжалваното решение **СЪДЪТ** е:

- отхвърлил предявените от „КТБ” АД (Н) **искове с правно**

основание чл.26, ал.2, предл.3 от ЗЗД, вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН - да бъдат обявени за нищожни поради липса на форма прихващанията, извършени от „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД с уведомления за прихващане, подробно описани по-горе;

- отхвърлил предявените от **синдиците на „КТБ” АД (Н) А. Д. и К. М. искове с правно основание чл.59, ал.5 от ЗБН** - да бъдат обявени за относително недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността на „КТБ” АД (Н) прихващания, извършени от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД с уведомления за прихващане, подробно описани по-горе;

- отхвърлил предявения от „КТБ” АД (Н) **иск с правно основание чл.3, ал.3 вр. с чл.3, ал.2 от ЗБН** - да бъде обявено за нищожно прихващане, извършено от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД с уведомление с вх. №12961/18.12.2014 г. по регистъра на “КТБ” АД, отправено до “КТБ” АД;

- отхвърлил предявения от „КТБ” АД (Н) **иск с правно основание чл.26, ал.2, предл. трето от ЗЗД вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН** - да бъде обявено за нищожно поради липса на форма прихващане, извършено от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД с уведомление с вх.№ 12961/18.12.2014 г., отправено до “КТБ” АД;

- **обявил е на основание чл.59, ал.3 от ЗБН за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността на „КТБ” АД (Н) прихващане, извършено с уведомление с вх. № 12961/18.12.2014 г. по регистъра на „КТБ” АД, отправено от „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД до „КТБ” АД, с взЕ.ния по изявлението за прихващане в общ размер на 237 157,09 лева, от които вземане в размер на 126 893,54 лева, придобито от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от Б. Х. С., за което банката е уведомена на 17.12.2014 г., и вземане в размер на 110 263,55 лева, придобито от “НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД чрез цесия от К. Д. С., за което банката е уведомена на 17.12.2014 г., със задължения на „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към „КТБ” АД (н), произтичащи от Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него Анекс № 1 от 27.05.2011 г., Анекс № 2 от 29.05.2012 г. и Анекс № 4 от 01.06.2014 г., както и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г., изменен и допълнен с Анекс № 1 от 26.05.2011 г., Анекс № 2 от 22.08.2011 г., Анекс № 3 от 14.11.2011 г., Анекс № 4 от 05.01.2012 г., Анекс № 5 от 09.02.2012 г., Анекс № 6 от 29.05.2012 г., Анекс № 7 от 29.05.2013 г. и Анекс № 8 от 01.06.2014 г.**

С решението в тежест на страните са присъдени разноски за държавна такса, която следва да заплатят по сметка на съда, както и помежду си на основание чл.78 ГПК.

В производството като трети лица помагачи на ответника са конституирани цедентите по договорите за цесия, подробно описани в решението.

Въззивният съд намира обжалваното решение за валидно и допустимо. Разгледано по същество, същото е правилно и съобразено с разпоредбите на материалния закон поради следното:

Неоснователни са изложените от жалбоподателя доводи за *недопустимост на решението* поради това, че е постановено по недопустими искиове, тъй като липсвал изискуем от чл.39, ал.1 ЗБН акт на ФГВБ за предявяването му – липсвало предварително разрешение на синдика да извърши действие, чийто имуществен интерес надхвърля 10 000 лева. Според жалбоподателя-ответник, разпоредбата обхващала случаите както на фактически, така и на правни действия, вкл. за предявяване на исковите по делото. Твърди, че тази процесуална предпоставка е от категорията на абсолютните и води до недопустимост на производството. Затова моли решението да бъде обезсилено като недопустимо.

Съгласно разпоредбите на чл.60, ал.3 и чл.62, ал.1 от ЗБН, специалните искиове за нищожност и за недействителност на сделки се предявяват от синдика на банката, *а едва при негово бездействие от ФГВБ*. Разпоредбата на чл.39, ал.1, т.13 от ЗБН касае именно възможността за предявяване на свързаните с производството по несъстоятелност искиове от Фонда при бездействие на синдика, каквато хипотеза в случая не е налице. Аргумент за това тълкуване се съдържа в самата норма *in fine*, предвиждаща и иск за търсене на отговорност на синдика, който е в рамките на правомощията на Фонда. Поради това, *прието решение от УС на Фонда не се явява предпоставка за допустимост на исковото производство, инициирано от синдика на банката*, поради което възражението на ответника се явява неоснователно. Затова решението е допустимо, тъй като е постановено по допустими искиове.

Фактическата обстановка по спора е правилно установена.

Всъщност страните не спорят по фактите и същите се установяват от събраните по делото доказателства, а именно:

Не е спорно обстоятелството, че „КТБ“-АД и „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД, в качеството му на кредитополучател/наредител, са обвързани от **Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г.**, по силата на който банката предоставя на кредитополучателя рамков кредитен лимит в размер общо до 50 000 000 щатски долара, като са обособени два подлимита - банкова кредитна линия за оборотни средства и лимит за издаване на банкови гаранции и акредитиви, свързани с дейността на дружеството, за обезпечаване на задължения на наредителя и/или друго ползващо се лице съгласно искането от наредителя и по преценка на банката. Този договор е изменян три пъти с Анекс № 1 от 27.05.2011 г., Анекс № 2 от 29.05.2012г. и Анекс № 4 от 01.06.2014 г.

Между страните е сключен и **Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г.**, по силата на който банката отпуска на кредитополучателя „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД банкова кредитна линия с кредитен лимит в

размер на 25 000 000 щатски долара, с краен срок за погасяване на задълженията до 01.07.2014 г. Този договор е изменян с 6 броя анекси към него, представени от ищеца заедно с договора.

С уведомления за прихващане както следва: вх. № 11456/07.11.2014 г., уведомление с вх.№11458/07.11.2014г., уведомление с вх. №11459/07.11.2014г., уведомление с вх.№11460/07.11.2014г., уведомление с вх.№11669/11.11.2014г., уведомление с вх.№11670/11.11.2014г., уведомление с вх.№11876/14.11.2014г., уведомление с вх.№11877/14.11.2014г., уведомление с вх.№12140/21.11.2014г., уведомление с вх.№12141/21.11.2014 г. и уведомление с вх.№12961/18.12.2014 г. по регистъра на „КТБ” АД, отправени от „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД до „КТБ” АД, кредитополучателят е заявил, *че прихваща придобити по силата на договори за цесия взЕ.ния срещу взЕ.нията на банката*, произтичащи от Рамков договор за предоставяне на кредитен лимит от 26.05.2011 г. и сключените към него анекси, както и Договор за банкова кредитна линия от 26.05.2011 г., изменен и допълнен със сключените след това 8 броя анекси.

По делото са представени и *уведомления на цедентите до квесторите на „КТБ” АД, както и техни договори с „КТБ” АД.*

Представени са от ответника и *договорите за прехвърляне на вземане (цесия), с които са придобити взЕ.нията от „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД.*

Между страните няма спор по възникването, съществуването и размера на насрещните взЕ.ния /активното и пасивното вземане/ на страните по процесните прихващания, както и по датите, на които изявленията за прихващане и за извършените цесии са достигнали до КТБ-АД /Н/.

От служебно извършена справка в ТР по партидата на „КТБ” АД и от представените по делото писмени доказателства се установява, че с Решение №73 от 20.06.2014 г. на УС на БНБ, „КТБ” АД *е поставена под специален надзор*, постановено е спиране на плащанията за определен срок и са назначени квестори. Решението на УС на БНБ *е обявено в ТР на 23.06.2014 г.*

От служебно извършена справка в ТР по партидата на “КТБ” АД и от представените по делото писмени доказателства се установява, че с Решение № 114 по протокол №23 от 16.09.2014 г. на УС на БНБ *е продължен до 20.11.2014 г. срока, за който банката е поставена под специален надзор*, с продължаване на действието на всички произтичащи от това мерки. В решението е оповестено, че банката продължава да изпитва остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата си дейност и за изпълнение на задълженията си към депозантите и другите кредитори, т.е. *че банката не разполага с достатъчно активи. Решението е обявено чрез вписване в ТР по партидата на банката на 18.09.2014 г.*

От служебно извършена справка в ТР по партидата на „КТБ” АД и

от представените по делото писмени доказателства се установява, че с *Решение № 138 по протокол № 27 от 06.11.2014 г. на УС на БНБ е отнет лиценза за извършване на банкова дейност на „КНБ” АД по смисъла на чл.23 от ЗГВБ от 1998 г. (отм.). Решението е обявено чрез вписване в ТР по партидата на банката на 07.11.2014 г.*

Не е спорно между страните и се установява от представените писмени доказателства и от служебна справка в ТР по партидата на “КТБ” АД, че на 22.04.2015 г. е постановено Решение № 664 по т.д. № 7549/2014 г. по описа на СГС, VI-4 състав, с което е обявена неплатежоспособността на “КТБ” АД, с начална дата 06.11.2014 г., открито е производство по несъстоятелност за банката, същата е обявена в несъстоятелност и дейността ѝ е прекратена.

С Решение № 1443 от 03.07.2015 г., постановено по т.д. № 2216/2015 г. по описа на САС, ТО, 3 състав, е отменено решението на СГС в обжалваната част за началната дата на неплатежоспособността и вместо него е постановено, че **се определя начална дата на неплатежоспособността на “КТБ” АД датата 20.06.2014 г.**

По делото е прието заключение на ССЕ, извършена от ВЛ М. С., неоспорено от страните, съгласно което **общият размер на възникналите по кредитната експозиция на „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към 07.11.2014 г.** е в размер на 28 827 274,36 щатски долара, към 11.11.2014 г. общият размер е 28 828 538,82 щатски долара, към 14.11.2014 г. общият размер е 28 850 068,74 щатски долара, към 21.11.2014 г. общият размер е 28 900 305,21 щатски долара и към 18.12.2014 г. общият размер е 29 095 492,10 щатски долара.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

При така установените факти, по които няма спор, **спорен е въпросът** дали е нищожност, респ. относителна недействителност на извършените от ответника прихващания при заявените от ищеца хипотези.

Въззивният съд напълно споделя тезата на първоинстанцио подкрепен и от цитираната съдебна практика, че при предявяване на обект съединени иски с предмет действителността на сделка, поредността на тяхното разглеждане се определя не от волята на ищеца, а в поредността, произтичаваща от естеството на твърдения порок. В рамките на самите форми на недействителност също трябва да се следва градацията на тежестта на пороците - поредността от тежкия през по-леките пороци. В този смисъл са **Решение № 97/08.02.2013 г. по т.д. № 196/2011 г. на ВКС, I ТО; Решение № 199/12.03.2016 г. по гр.д. № 583/2016 по описа на ВКС, IV ГО; Решение № 50079/18.01.2023 г. по т.д. № 515/2021 г. на II ТО и др.**

Тъй като относителната недействителност предполага наличие на валидно правоотношение, то разглеждането на исковите за прогласяване нищожност на прихващанията следва да предхожда конститутивните иски. Затова същит

бъдат разгледани в този порядък.

По отношение на първите десет оспорени прихващания, извършени на 07.11.2014г., на 11.11.2014 г., на 14.11.2014 г. и съответно на 21.11.2014 г.:

-

I. По исковете с правно основание чл.26, ал.2, предл. 3 от ЗЗД вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН:

Банката, представлявана от синдиците, е предявила установителен иск по чл.26, ал.2, предл. трето от ЗЗД, вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН за прогласяване нищожността на извършените от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД прихващания поради липса на форма.

Съгласно нормата на **чл.59, ал.2 от ЗБН**, изявлението за прихващане се отправя до синдика на банката и трябва да бъде направено в писмена форма с нотариална заверка на подписа.

Съдържанието на нормата е ясно и недвусмислено - тя урежда формата на изявленията за прихващане *при открито производство по несъстоятелност*. Този извод се потвърждава *и от посочения адресат*, до който следва да бъде изпратено изявлението - синдика, който като орган на производството по несъстоятелност се назначава с решение на Фонда за гарантиране на влоговете в банките след получаване на решението за откриване на производство по несъстоятелност спрямо банката - чл.26 ЗБН, и който на основание чл.19 ЗБН приема изпълнението към банката след датата на откриване на производство по несъстоятелност. И систематичното тълкуване на нормата, във вр. с разпоредбата на ал.1, както и разделът от закона, в който е включена - Раздел III „Попълване на масата на несъстоятелността”, сочат все на горния извод – *тази форма на изявленията за прихващане е форма за действителност едва при открито производство по несъстоятелност*.

Неоснователни са доводите във въззивната жалба, че изискването за писмена форма с нотариална заверка на подписа на кредитора е относимо и за прихващания, извършени в периода на поставяне банката под специален надзор, като същите следвало да бъдат адресирани до квесторите, назначени от УС на БНБ. Това е форма за действителност на едностранното изявление на кредитор за извършване на прихващане, неспазването на която влече предвидените в чл.26, ал.2, предл.3 ЗЗД правни последици – нищожност на едностранното волеизявление. Въпросът, който се поставя в настоящото производство, е приложима ли е така установената форма за валидност на изявлението за прихващане, направено *преди* спрямо банката да е открито производство по несъстоятелност.

В настоящия случай оспорваните прихващания са извършени с изявления на ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД на **07.11.2014 г.**, на **11.11.2014 г.**, на **14.11.2014 г.** и съответно на **21.11.2014 г.**, т.е. преди

откриване на производството по несъстоятелност на „КТБ” АД с решение № 664 от 22.04.2015 г., постановено по т.д. №7549/2014 г. на СГС. Затова изявленията за прихващане са адресирани до квесторите на банката, съгласно нормите на Закона за кредитните институции. Към момента на достигане на изявленията за прихващане до банката /коментирани по-горе/, не е съществувало задължение изявленията за прихващане да бъдат в писмена форма с нотариална заверка на подписа, както и задължение изявлението да е адресирано до синдика, тъй като откриването на производство по несъстоятелност, респективно назначаването на синдици, се е реализирало на по-късна дата (22.04.2015г.). Недопустимо е разширително тълкуване на разпоредбите, въвеждащи изисквания за форма на правните сделки.

По изложените съображения исковете по чл.26, ал.2, прелл. трето от ЗЗД, във вр. чл.59, ал.2 от ЗБН следва да бъдат отхвърлени като неоснователни, до какъвто извод е достигнал и първоинстанционният съд. Затова жалбата на „КТБ”-АД /н/ в тази ѝ част е неоснователна и следва да се остави без уважение.

С оглед отхвърлянето на иска за нищожност на прихващанията, е събднато процесуалното условие за разглеждане на предявените конститутивни искове за обявяване на относителната недействителност на прихващанията в заявената поредност.

II. По предявените искове с правно основание чл.59, ал.5 от ЗБН:

С разпоредбите на чл.59 ЗБН законодателят е дал специална уредба на действието, респективно недействителността на прихващанията, извършени от или по отношение на банка в несъстоятелност. Синдикът на несъстоятелната банка се явява активно легитимиран да предяви иска по чл.59, ал.5 от ЗБН.

Нормата на чл.59 ЗБН е материалноправна, доколкото урежда отношенията по валидно извършване на извънсъдебно прихващане в хипотезата на ал.1 на същата разпоредба, респ. по прогласяване недействителността на действията по извършени извънсъдебни прихващания в хипотезите на ал.3 и ал.5 на същата разпоредба.

Процесуалните предпоставки на иска по чл.59, ал.5 от ЗБН са висящо производство по несъстоятелност на банката и предявяването на иска в 5-годишен срок от откриването на производството по несъстоятелност, съгласно чл.62, ал.2 от ЗБН. В случая решението за откриване на производството по несъстоятелност на банката е постановено на 22.04.2015 г., а исковете по чл.59, ал.5 от ЗБН са предявени в рамките на законоустановения преклузивен срок, поради което са допустими.

Основен принцип в правото е, че новите материалноправни разпоредби се прилагат спрямо настъпили при тяхното действие юридически

факти. Обратна сила на нормативен акт може да се даде само по изключение, и то с изрична законова разпоредба - чл.14 ЗНА.

Този принцип на правна сигурност е произведен на принципа на правовата държава и принципа за закрила на законно придобити права, гарантирани от Конституцията на Република България.

В този смисъл са и мотивите на Конституционния съд по решение №4 от 11.03.2014 г. по конституционно дело №12/2013 г., с което е прието, че поначало законът действа занапред и се прилага само по отношение на факти и обстоятелства, които възникват след влизането му в сила.

Всеки нов граждански закон заварва и възникнали при действието на отменения закон юридически факти, които не са погасени, и в тези случаи се поставя въпросът за т.нар. обратно действие на новия граждански закон. Законодателят е овластен да определи свободно въпроса за границите на действие на законите във времето и по отношение на правоотношенията, които са възникнали при действието на отменения закон, но ще бъдат решени при действието на новия закон. Когато на новия закон се придава действие спрямо възникнали и съществуващи правоотношения, които са "заварени", е налице несъщинско обратно действие или незабавно действие на новия закон. За да действа новият граждански закон спрямо възникналите преди влизането му в сила правоотношения, е необходимо законодателят изрично да им придаде обратна сила. Законодателят може по изключение да придаде на новия граждански закон обратно действие, като предвиди той да се прилага спрямо правно релевантни юридически факти, които са настъпили преди влизането му в сила и по отношение на които са настъпили окончателните правни последици, но новият закон ги преурежда по начин да настъпят нови правни последици. Същинско обратно действие новият закон има само тогава, когато той засяга придобити вече права или погасени задължения. Конституционният съд се е произнесъл, че когато новият закон преурежда вече настъпили правни последици от юридическите факти, е налице хипотезата на обратно действие на закона.

Безспорно между страните е, че спорните прихващания, извършени от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД **с изявления, достигнали до банката на 07.11.2014 г., на 11.11.2014 г., на 14.11.2014 г. и съответно на 21.11.2014г.,** са осъществени **преди** изменението на разпоредбата на чл.59 ЗБН с §9 от ЗИД на Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г., обнародван с ДВ бр.98 от 28.11.2014 г. С разпоредбата на §12 от ПЗР на същия закон е предвидено законът да влиза в сила от обнародването му в ДВ /28.11.2014 г. /. **С §8 от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на ЗБН, обн. ДВ, бр.22/ 2018 г., допълнен ДВ, бр. 33/2019 г., законодателят изрично е предвидил чл.59, ал.5, ал.6 и ал.7 да се прилагат от 20.06.2014 г.**

Предвид избрания от законодателя подход, изрично разписан в нормата на §8 от ПЗР на ЗИДЗБН, обн. в ДВ бр.22/2018 г., *на приетите изменения в материалноправната норма на чл.59 ЗБН с § 9 от ЗИД на*

държавния бюджет на Република България за 2014 г., обнародван с ДВ бр. 98 от 28.11.2014 г., е придадено обратно действие по смисъла на чл.14, ал.1 ЗНА - от 20.06.2014г.

С решение №8 от 27.05.2021 г. на КС на Република България по к.д. №9/2020г. нормата на параграф 8 от ПЗР на ЗИДЗБН, обн. в ДВ бр.22 от 2018 г., е обявена за противоконституционна.

На основание чл.151, ал.2 КРБ, решението на КС влиза в сила три дни след обнародването му, или **решение № 8/27.05.2021 г. на КС**, обнародвано в ДВ бр. 48 от 08.06.2021 г., **е в сила от 12.06.2021 г.**

Спорно между страните е какви са правните последици от обявяването на закона за противоконституционен с цитираното решение на Конституционния съд и как последното рефлектира върху правната сфера на ответника.

Отговор на този въпрос е даден с **решение №3 от 28.04.2020 г. по к.д. №5/2019 г. на Конституционния съд**, което е задължително за съдилищата на основание чл.14. ал.6 от ЗКС.

С решението КС приема, че за изясняването на поставените тълкувателни въпроси, предмет на делото, следва да има за изходна позиция върховенството на Конституцията, тъй като именно този принцип е определящ за правните последици от решенията на Конституционния съд, постановени по реда на чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията. Съгласно чл.5, ал.1, Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат. С тази разпоредба се утвърждава върховенството на Конституцията, като ядро на принципа на правовата държава и на конституционната демокрация. Принципът на правовата държава е универсален конституционен принцип. На него се основава цялата правна систЕ. на Р България и нарушаването на върховенството на Конституцията означава, нарушаване на този основополагащ конституционен принцип. Прието е, че контролът за конституционност е един от основните механизми на конституционната правова държава и, че правовата държава не търпи законодателство, което противоречи на Конституцията. Отчетено, е че Конституционният съд не може да изпълни основното си предназначение, ако неговите актове не пораждат правни последици за постигането на тази основна за конституционната правова държава цел. Чрез своите актове той упражнява власт, за да осигури върховенството на Конституцията. Това не би било възможно, ако се допусне решенията на Конституционния съд за противоконституционност на актове на Народното събрание и на президента да имат единствено характер на декларация без правни последици, правещи ефективно върховенството на Основния закон. *С решението си КС приема прилагането на обявения за противоконституционен закон към висящо производство да е в противоречие с принципа на върховенството на Конституцията и да нарушава забраната на чл.5, ал.1 - никой закон не може да противоречи на Конституцията. Ако противоречи*, той не е част от

правната систЕ., а следователно **не е приложимо право** - което единствено има значение за решаването на правни спорове. *По тези мотиви е възприето, че спрямо правоотношения, предмет на висящи съдебни производства, обявленият за противоконституционен закон не се прилага.* Целта е да се осуети постановяване на съдебни решения в противоречие с решението на Конституционния съд и следователно уронващи върховенството на Конституцията. Противното разбиране е несъвместимо с върховенството на Конституцията, с нейното непосредствено действие, с духа и принципите на правовата държава.

При зачитане на задължителното за съдилищата решение №3 от 28.04.2020 г. на КС, настоящият състав намира, че *не следва да се прилага обявената за противоконституционна разпоредба на § 8 от ПЗР на ЗИДЗБН, обн. в ДВ бр.22 от 2018 г., а следва да разреши правния спор съобразно точния смисъл на закона без последната противоконституционна норма.*

Жалбоподателят - ищец /в случая синдиците на несъстоятелната банка/ се позовава на Определение от 15.11.2022 г. по дело № С-260/21 на СЕС, в което е даден отговор на отправено преюдициално запитване, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че допуска държава членка да приеме общи правила относно прихващането в рамките на банкова несъстоятелност дори ако те имат обратно действие. В мотивационната част на определението, в частност §41, е разяснено, че в случая се налага изводът, че приемането от държава членка на общи гражданскоправни или търговскоправни разпоредби относно режима на прихващането в рамките на банкова несъстоятелност, дори те да имат обратно действие, само по себе си не може да наруши посочените в точки 39 и 40 от определението изисквания, като този извод не засяга съответствието на подобни разпоредби с националното право, което следва да се прецени единствено от националните юрисдикции.

Следователно, даденото разрешение в това определение на СЕС не засяга съответствието на подобни разпоредби с националното право, което се преценява единствено от национална юрисдикция. Касателно противоконституционността на горесцитираната разпоредба на ЗБН, предвиждаща обратно действие на изменението на чл.59, ал.5 от ЗБН, всъщност се е произнесъл Конституционния съд на Република България, като влязлото в сила решение на КС, коментирано по-горе, е задължително за националния съд.

С оглед горните разсъждения, при преценка действителността на процесните прихващания, извършени с едностранни изявления от ответника, **достигнали до банката на 07.11.2014 г., на 11.11.2014 г., на 14.11.2014 г. и съответно на 21.11.2014г., съдът следва да приложи действалият към датата на извършването на прихващането материален закон, или нормата на чл.59 ЗБН в редакцията ѝ преди изменението с ДВ бр. 98/2014 г., в сила от**

28.11.2014 г.

Според действащата към момента на извършване на прихващанията разпоредба на чл.59, ал.5 ЗБН, *недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността, освен за частта, която кредиторът би получил при разпределението на осребреното имущество, е прихващането, извършено от длъжника след началната дата на неплатежоспособността, независимо от това кога са възникнали двете насрещни задължения.*

Нормата на чл.59, ал.5 ЗБН е ясна и недвусмислено сочи, че относително недействителни са само онези прихващания, извършени от длъжника /който по специалния ЗБН е винаги банка/ след началната дата на неплатежоспособност. Нормата изцяло възпроизвежда правилото на чл.645, ал.4 ТЗ, по което има постоянна и непротиворечива съдебна практика, която се споделя и от теорията. Посочената разпоредба от ТЗ *урежда недействителността единствено на прихващания, извършени от длъжника в производството по несъстоятелност.* Затова въззивният съд приема, че този извод следва да бъде отнесен и към действителния смисъл на нормата на чл.59, ал.5 ЗБН преди изменението ѝ с ДВ бр.98/2014 г. В този смисъл са Решение №60147 от 14.01.2022г. по т.д.№1757/2020 г. на II т.о на ВКС, Решение №60156 от 15.12.2021 г. по т.д.№2317/2020 г. на I т.о. на ВКС и др.

Както е посочено в мотивите на решение №60156/15.12.2021г. по т.д. №2317/2020г. на ВКС, I т.о., в първоначалната редакция на чл.59, ал.5 ЗБН с термините „кредиторите“ и „длъжника“ са очертани двете страни на правоотношението и е немислимо да се приеме, че в една и съща правна норма са използвани различни изрази по отношение на един и същ субект. От една страна лицето, което има насрещно задължение и насрещно вземане към банката, не може да бъде дефинирано в правната норма едновременно и като „длъжник“ и като „кредитор“ - това лице, съгласно същата разпоредба, е и „кредитор, който би получил част от разпределението на осребреното имущество - т.е. притежавал е вземане, погасено с изявление за прихващане, отправено до банката. В нито една разпоредба на ЗБН не се използва за означение на този носител на насрещно задължение изразът „длъжник“, а напротив длъжникът на банката (който след сключването на една или повече правни сделки е придобил едновременното качество „кредитор“), в разпоредбите на чл.59 ЗБН последователно и без изключение е обозначен като „кредитор“, в какъвто смисъл е и разпоредбата на чл.59, ал.1 ЗБН в същата първоначална редакция.

От друга страна, в ЗБН длъжник в несъстоятелност е винаги банката, с оглед на което следва да се приеме, че относително недействителни до влизане в сила на изменението от 2014г. са единствено прихващанията, извършени от банката след началната дата на неплатежоспособността.

На последно място, изводът, че под термина „длъжник“ в редакцията

на чл.59, ал.5 ЗБН преди 28.11.2018г. не следва да се разбира лицето, което извършва прихващането на свое задължение с придобито вземане към банката, е именно изменението на чл.59, ал.5 ЗБН, обнародвано в ДВ бр. 98/2014г., в сила от 28.11.2014г., с което като основание за относителна недействителност за пръв път е включено и прихващане от „кредитор“.

Процесните прихващания не са извършени от длъжника - банката в несъстоятелност, а от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД с едностранни изявления до КТБ, поради което не е налице фактическия състав на чл.59, ал.5 ЗБН за прогласяване на относителната им недействителност, доколкото е налице разлика в субекта, извършил атакуваните прихващания. Затова евентуалните иски по чл.59, ал.5 ЗБН са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени, както правилно е приел и СГС.

По изложените съображения *насрещната въззивна жалба на „КТБ“-АД /н/, касаеща първите десет изявления за прихващане, е неоснователна и следва да се остави без уважение*, като се потвърди решението в обжалваните му от този жалбоподател части. Макар и в края на изложението, следва да се посочи, че са неоснователни възраженията на „КТБ“-АД /н/, поддържани в отговора за нередовност на въззивната жалба поради невнесена държавна такса. От платежно нареждане от 23.05.2023г./л.16 от въззивното дело/ е видно, че следващата се държавна такса е изцяло внесена.

По отношение на прихващане с вх. № 12961/18.12.2014г.:

I. По иска с правно основание чл.3, ал.3 вр. с ал.2 от ЗБН:

Съгласно чл.3, ал.2 от ЗБН, от датата на решението за отнЕ.не на лицензията за извършване на банкова дейност на основание чл.3б, ал.2 от ЗКИ не могат да се извършват разпоредителни сделки и действия с имуществото на банката с изключение на извършването на обичайни разноси, насочени към неговото запазване и управление. От същата дата не могат да се извършват действия и сделки, насочени към събиране, предоговаряне или обезпечаване на взЕ.ния срещу банката, както и към изпълнение на нейни парични задължения, независимо от начина на изпълнение.

Съгласно чл.3, ал.3 от ЗБН, действия и сделки, извършени в нарушение на забраните, установени в ал.2, са нищожни по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Ищецът претендира *да бъде обявено за нищожно прихващането от 18.12.2014 г., тъй като представлява сделка, насочена към изпълнение на парични задължения на банката по смисъла на чл. 3, ал. 2, изр. 2 от ЗБН, и е извършено след отнЕ.не на лиценза за извършване на банкова дейност*. Предвид характера на последиците на нормата - нищожност на действия и сделки, същата не може да се тълкува разширително.

По делото не е спорен фактът, че отнЕ.нето на лиценза за извършване на банкова дейност на „КТБ“-АД е станало на 06.11.2014 г., коментирано в установителната част на мотивите. Атакуваното прихващане е извършено на 18.12.2014 г., т.е. след отнЕ.нето на лицензията. Въпреки това обаче **същото не е нищожно поради следното:**

Разпоредбата на чл.3, ал.3, във вр. с ал.2 от ЗБН обаче *касае сделки на имуществено разпореждане от страна на самия длъжник*. Тази санкционна последица обаче не важи по отношение на прихващанията, извършени чрез едностранно изявление *от кредитор до банката - негов длъжник*, при които погасителния ефект не настъпва със съдействието на длъжника, а често дори и против неговата воля. Поради това по отношение на прихващанията, извършени от кредитор на несъстоятелната банка, законодателят е установил специален ред за прогласяване на тяхната недействителност - по чл.59, ал.3 ЗБН, който изрично посочва предпоставките, при което това прихващане може да бъде обявено за недействително, каквито общата разпоредба на чл.3, ал.3, във вр. с ал.2 не предвижда.

Както стана въпрос, нормата на чл.3, ал.3 ЗБН е обща и урежда нищожността по отношение на кредиторите на несъстоятелността на всички действия и сделки, извършени в нарушение на забраните, установени в ал.2. И тъй като е обща, тя намира приложение само доколкото не е налице специална правна норма. „*Lex specialis derogat legi generali* - специалният закон отменя/замества общия“, е принцип, датиращ още от римското право. Този принцип е възприет в правната доктрина и законодателството на много страни, включително и в Република България. Такава специална правна норма е разпоредбата на чл.59 от ЗБН, която изрично урежда условията, при които кредиторът може да извършва прихващане със свое задължение към банката. Процесната хипотеза изцяло попада в този случай на конкуренция между правни норми от общия (*generalis*) и специалния (*specialis*) закон, като последният се ползва с предимство и има приоритет. Следователно *прихващането е субективно потестативно право с погасителен ефект, което е изключено от предметния обхват на чл.3, ал.3 от ЗБН*.

Правната теория приЕ., че прихващането е способ за погасяване на две насрещни задължения до размера на по-малкото от тях. Като способ за погасяване на взЕ.нията/задълженията и заместител на реалното изпълнение, прихващането по правило няма увреждащ ефект, поради което за него са налице специални правила - в производството по несъстоятелност - чл.646 от ТЗ и в производството за банкова несъстоятелност - чл.59 от ЗБН. В последната разпоредба, както в предходната действаща редакция, така и след изменението ѝ, изрично е предвидено, че е допустимо кредитор на банката да извърши прихващане със свое задължение към нея при наличието на съответните предпоставки. Тази законова регламентация, както и възможността прихващането да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността при осъществяване на

определен фактически състав обосновава извод, че **прихващането не попада в кръга от действия, визирани в разпоредбата на чл.3, ал.2 ЗБН и не може да се приеме за нищожно, ако е извършено след датата на решението за отнЕ.не на лицензията за извършване на банкова дейност на банката.** Тук трябва отново да се посочи, че прихващането с оглед изяснената му същност не би могло да има увреждащ ефект за банката или да се отрази негативно на имуществото ѝ, съответно масата на несъстоятелността, с оглед погасителния му ефект по отношение на взЕ.ния и задължения на банката, поради което няма характеристиката на действията и сделките по чл.3, ал.2 от ЗБН. Що се отнася до засягането на пропорционалното удовлетворяване на кредиторите чрез този способ за погасяване на задълженията, то законът изрично регламентира преобразуващото право да се иска прогласяването на относителната му недействителност при осъществяване на определен фактически състав.

Поради това правилно първостепенният съд е приел, че иска по чл.3, ал.3, във вр. с ал.2 от ЗБН е неоснователен и като такъв го е отхвърлил. В този смисъл е и цитираното от СГС **Р-239-15.05.2018 г.** - т.д.986/2017-I т.о. на ВКС, според което „извод, че действителността на прихващането подлежи на преценка съобразно чл.59, ал.3 ЗБН, не и по чл.3, ал.2 е възможен и от самото съдържание на правните норми, отчитайки, че като норма, уреждаща – с оглед визираните в ал.3 последици – нищожност на действия и сделки, чл.3, ал.2 ЗБН не може да се тълкува разширително“. В този смисъл „изпълнението на задължение“ не може да се приеме като събирателен израз, включващ и прихващането, което в общите облигационни разпоредби е визирано като способ за погасяване на задължения, наред с подновяването и опрощаването, а не като изпълнение на задължение.

В случая атакуваното прихващане от 18.12.2014 г. е извършено от страна на кредитора ответник „НАФТЕКС ПЕТРОЛ“ ЕООД, а не от самата банка. Касае се за погасяване на задължение от страна на кредитор на банката чрез изявление за прихващане, а не за разпоредително действие на самата банка. С оглед това и предвид даденото в цитираното решение на ВКС разяснение на чл.3, ал.2 от ЗБН, действията на кредитора-ответник остават извън предметния обхват на нормата.

По изложените съображения, както и тези, изложени от първоинстанционния съд, които настоящата инстанция изцяло споделя, **предявеният иск с правно основание чл.3, ал.3 вр. с ал.2 от ЗБН е неоснователен и правилно е отхвърлен.** Оплакванията на „КТБ“-АД /н/, поддържани в жалбата са неоснователни. Същите са поддържани и пред първоинстанционния съд, на които в решението е даден убедителен отговор.

II. По иска с правно основание чл.26, ал.2, предл. трето от ЗЗД, вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН:

В случая оспорваното прихващане е извършено с изявления на

ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД на 18.12.2014 г., т.е. преди откриване на производството по несъстоятелност на „КТБ” АД с решение № 664 от 22.04.2015 г., постановено по т.д. №7549/2014 г. на СГС, и преди назначаването на синдик. Същото е адресирано *до банката чрез квесторите* и съгласно нормите на ЗКИ.

Поради това не е приложимо изискването за писмена форма с **нотариална заверка на подписа съгласно чл.59, ал.2 от ЗБН**. Предявеният иск с правно основание чл.26, ал.2, предл. трето от ЗЗД, вр. с чл.59, ал.2 от ЗБН е неоснователен и правилно е отхвърлен по съображенията, изложени по-горе, във връзка с останалите прихващания.

С оглед изложеното се налага изводът, че насрещната въззивна жалба на „КТБ“-АД /н/ против отхвърлителната част на решението, касаещо **прихващане вх. № 12961/18.12.2014г.** е неоснователна и следва да се остави без уважение.

Предвид отхвърлянето на исковете за нищожност на изявлението за прихващане от 18.12.2014 г., следва да бъде разгледан предявеният конститутивен иск по чл.59, ал.3 ЗБН за обявяване на относителната недействителност на същото. Първоинстанционният съд е уважил този иск излагайки съображения, че са налице всички елементи от фактическия състав на разпоредбата на чл.59, ал.3 ЗБН, вкл. знанието за неплатежоспособност.

III. По иска с правно основание чл.59, ал.3 ЗБН:

Съгласно разпоредбата на **чл.59, ал.3 от ЗБН**, прихващането може да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността, ако кредиторът е придобил вземането и задължението си *преди* датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението *е знаел*, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност.

Следователно, за да бъде уважен този конститутивен иск, *следва да са налице следните кумулативно предвидени предпоставки:*

1) извършване на валидно изявление за прихващане от страна на ответника като кредитор на банката, спрямо която е открито производство по несъстоятелност;

2) вземането на ответника, както и задължението му към банката да са възникнали *преди* датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност и

3) *наличие на знание у ответника* към момента на придобиване на вземането или задължението му, *че е настъпила неплатежоспособност на*

банката или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност.

По отношение на знанието с разпоредбата на чл.59, ал.4 от ЗБН е закрепена необоримата презумпция, че кредиторът е знаел, че е настъпила неплатежоспособност, ако вземането или задължението му е придобито след датата на вписване на решението на Централната банка за отнЕ.не на лицензията за извършване на банкова дейност на основание чл.36, ал.2 от ЗКИ.

Съдът е приел, за безспорно, че взЕ.нията са придобити от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД преди постановяване на решението от 22.04.2015 г. на СГС за откриване на производство по несъстоятелност на „КТБ” АД, както изисква нормата на чл.59, ал.3 от ЗБН. Приел е, че **е налице и третата предпоставка - знание у ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” АД, че е настъпила неплатежоспособност на банката.** Общозвестен е фактът, че с решение №138 от 06.11.2014 г. на УС на БНБ е **отнет лиценз за извършване на банкова дейност** на „КТБ” АД, което решение е обявено в ТР по партидата на банката на 07.11.2014г. и е известно на третите лица, каквото е и ответното дружество, на основание чл.7, ал.1 от ЗТРРЮЛНЦ. С оглед на това съдът е приел, че с отнЕ.нето на лиценз, което е последвало спирането на плащанията на вложителите повече от седем дни, и е задействан механизмът по ЗГВБ (отм.), *на вложителите на банката е станало известно състоянието на неплатежоспособност на същата.* Плащанията на гарантираните суми по влоговете са започвали на 04.12.2014 г. **Договорите за прехвърляне на взЕ.ния /цесиите/ от 19.11.2014 г. и съответно от 24.11.2014г., въз основа на които са придобити взЕ.нията по оспорваното прихващане по изявление с вх. № 12961/18.12.2014 г. по регистъра на “КТБ” АД, са сключени след датата на отнЕ.не на лиценз на банката.** С оглед на това съдът е направил обоснован извод, че **е налице знание на ответника,** че банката не е била в състояние да изпълни изискуемите си взЕ.ния към вложителите/депозантите, т.е. че е изпаднала в състояние на неплатежоспособност.

Този извод изцяло се споделя и от въззивния съд, който на основание чл.272 от ГПК препраща към изложените от първоинстанционния съд мотиви. Налице са всички елементи от фактическия състав на нормата на чл.59, ал.3 ЗБН.

Между страните не е спорно, че цедираното вземане е съществувало и е изискуемо към момента на извършеното изявление за прихващане. **ВзЕ.нията са придобити от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД по силата на Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 19.11.2014 г., сключен между Б. Х. С., като цедент, и „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД, като цесионер (л. 435-440 от делото), и Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 24.11.2014 г., сключен между К. Д. С. като цедент, и „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД, като цесионер (л. 440-444 от делото).**

Видно от посочената в уведомлението дата на договора за цесия,

вземането е придобито от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД преди постановяване на решението от 22.04.2015 г. по търговско дело № 7549/2014 г. на СГС за откриване на производство по несъстоятелност на „КТБ” АД, както изисква нормата на чл.59, ал.3 от ЗБН.

От събраните писмени доказателства и заключението на ССЕ се установява, че ответникът „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД е имал задължения към „КТБ” АД по Рамковия договор и Договора за банкова кредитна линия, разгледани в установителната част на решението. *Задълженията на ответника към банката също са възникнали преди датата на откриване на производство по несъстоятелност на банката.*

Съгласно разпоредбата на чл.103 от ЗЗД, когато две лица си дължат взаимно пари или еднородни и заместими вещи, всяко едно от тях, ако вземането му е изискуемо и ликвидно, може да го прихване срещу вземането на насрещната страна, т.е. срещу задължението си. Изискванията за прилагане на последиците на материалноправното (извънсъдебно) прихващане са ликвидност и изискуемост на двете насрещни взЕ.ния. За да настъпи действието на извънсъдебното прихващане до размера на по-малкото от двете насрещни взЕ.ния, респ. да бъде същото зачетено от съда, следва към момента на прихващането да са безспорно установени между страните насрещните еднородни взЕ.ния, като активното вземане, което се противопоставя и с което се иска прихващане, трябва да е изискуемо. В случая това са цедираните взЕ.ния по банкова сметка, които не са спорни между страните по делото.

В Решение № 149 от 30.10.2009 г. по т.д. № 79/2009 г. на ВКС, II ТО, е прието, че правният ефект на материалноправното изявление за прихващане на две насрещни, изискуеми и ликвидни взЕ.ния (извънсъдебно прихващане) настъпва с факта на отправяне на изявлението за прихващане съгласно чл.104, ал.1 от ЗЗД, от който момент насрещните взЕ.ния се считат погасени. Следователно, в разглеждания случай правният ефект на процесното прихващане по отправеното от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД към “КТБ” АД изявление *е настъпил на датата на получаване на уведомлението от банката - на 18.12.2014г.*

С оглед на това съдът намира, че прихващането е валидно направено от ответника „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД и е породило погасителния си ефект, своето материалноправно действие. С оглед на горното, без правно значение в случая е дали и кога банката е осчетоводила прихващането. В настоящия случай, от заключението на ССЕ се установява счетоводното отразяване на прихващанията от страна на банката.

Договорите за прехвърляне на взЕ.ния от 19.11.2014 г. и съответно от 24.11.2014г., въз основа на които са придобити взЕ.нията по оспорваното прихващане по изявление с вх. № 12961/18.12.2014 г., са сключени след датата на отнЕ.не на лиценза на банката – 06.11.2014г. С оглед на това може да се направи обоснован извод, че *е налице знание на ответника, че банката*

не е била в състояние да изпълни изискуемите си взЕ.ния към вложителите/депозантите, т.е. че е изпаднала в състояние на неплатежоспособност.

Следва да се отчете и факта, че ответното дружество е търговец и дължи полагане на грижата на добрия търговец при извършваните сделки, включително и прихващането като едностранна сделка. Грижата на добрия търговец изисква същият да положи грижа, по-голяма от обичайната и от грижата на добрия стопанин, като *същият дължи поне извършване на проверка по партидата на „КТБ” АД в ТР при извършване на прихващането.*

Затова предявения иск с правно основание чл.59,ал.3 ЗБН по отношение на прихващане, направено с изявление с вх. № 12961/18.12.2014г. е основателен, до какъвто извод е достигнал и първоинстанционният съд. Същото е относително недействително по отношение кредиторите на несъстоятелността на банката.

Въззивникът „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД е изложил в жалбата доводи, че нормата на чл.59,ал.3 ЗБН противоречи на разпоредбите на чл.6 ЕКПЧ, който защитава правото на справедлив процес и на чл.1 от Протокол №1 от ЕКПЧ, който защитава всяко притежание, вкл. взЕ.ния и законно придобити доходи. С отмяната на прихващането ответникът бил лишен от възможността да удовлетвори вземането, което е придобил законно и за което е платил цена, а това засяга правото му на собственост върху вземането в неговата същност и на практика го обезсмисля и го лишава от икономическо съдържание. Подробни доводи в тази насока са развити в жалбата. Твърди, че съдът неправилно е приложил националната разпоредба на чл.59,ал.3 ЗБН в нарушение на ЕКПЧ, което според него е основание за отмяна на атакуваното решение в обжалваната му част.

Въззивният съд намира доводите за неоснователни поради следното:

Не е налице противоречие между нормата на чл.59, ал.3 ЗБН и чл.6 ЕКЗПЧОС и чл.1 към Протокол №1 към Конвенцията.

Макар обявяването на относителната недействителност да засяга „притежания“ на трети лица по см. на практиката на ЕСПЧ, то същата отговаря на изискванията за допустима намеса, а именно нормата да се съдържа в ясен, достъпен и предвидим закон, дали е преследвала легитимна цел в защита на обществен интерес, дали е пропорционална на преследваната легитимна цел, или съставлява прекомерна тежест за засегнатия индивид и дали на засегнатите лица е била предоставена адекватна възможност за защита. Засягането на интереса на кредитори на „КТБ“ АД /н/ отговаря на изискванията за „притежания“, по смисъла на чл.1 от Протокол 1 на ЕКЗПЧОС, но и в постоянната си практика ЕСПЧ признава на държавите компетентността да преценяват обществения интерес и наличието на легитимни цели, като им предоставя и широки граници на такава преценка. Всеки закон регулира обществени отношения, поради което следва да се приеме, че се създава в обществен интерес. Под обществен интерес следва да

се разбира както този на цялото общество, така и на отделни негови групи. Същият е насочен към кръг от субекти (кредитори на банка в несъстоятелност) и в изпълнение на основната цел на производството по несъстоятелност - справедливо и съразмерно удовлетворяване на всички кредитори. Извършеното прихващане по същество заобикаля предвидения от законодателя в чл.94 от ЗБН ред за удовлетворяване на взЕ.нията, като по същество създава привилегировано положение на извършилият прихващането. Що се отнася до възможността за защита на извършилият прихващането кредитор, то такава защита е налице. Видно от самия текст на разпоредбата, **законодателят е предвидил адекватна защита на интересите на този кредитор, като е задължил синдиците на банката да го включат в списъците на кредитори на банката с приети взЕ.ния.** Разпоредбата на чл.59,ал.3 не представлява прекомерна тежест, тъй като последица от евентуалното уважаване на иска е обявяването на относителната недействителност на извършените сделки по отношение на останалите кредитори на несъстоятелната банка, но до размера на това, което той би получил при разпределението на осребреното имущество.

Според разпоредбата на чл.64, ал.2 ЗБН, *ВзЕ.нията на лицата, които са извършили прихващания, обявени за недействителни по реда на чл.59 с влезли в сила съдебни решения, се вписват служебно от синдика в списъка по ал.1. За тези взЕ.ния се прилага чл.100.* Следователно, противно на посоченото от жалбоподателя, в случая не е налице лишаване от собственост, доколкото „Нафтекс Петрол“ ЕООД ще продължи да има вземане, което ще бъде включено служебно от синдика на банката в Списъка на приетите взЕ.ния, като ще бъде удовлетворено наред с останалите кредитори.

Противно на посоченото във въззивната жалба, с прогласяването на относителна недействителност на извършеното прихващане **не е налице отнЕ.не на собственост**, каквото би било налице в хипотезата на конфискация на имущество например. Извършилият прихващането длъжник на банката остава титуляр на активното си вземане и има право на съответното удовлетворение от изготвените от синдика частични и окончателна сметка за разпределение с оглед служебното включване на вземането в Списъка на приетите взЕ.ния.

Неоснователни са и твърденията във въззивната жалба, че не било ясно какво се включва в понятието за неплатежоспособност, както и че съдът произволно бил приел, че ответникът е знаел, още към 07.11.2014 г., че „КТБ“ АД е неплатежоспособна.

Понятието за неплатежоспособност на търговска банка всъщност е нормативно уредено в чл.36, ал.2 ЗКИ. Според посочената норма, в редакцията ѝ към последното изменение преди отнЕ.нето на лиценза и отправянето на искане от УС на БНБ за откриване на производство по несъстоятелност на „КТБ“ АД - т.е. към 27.06.2014 г., *„БНБ задължително*

отнЕ. издадения лиценз на банка поради неплатежоспособност, когато: 1. не изпълнява повече от 7 работни дни свое изискуемо парично задължение, ако това е пряко свързано с финансовото състояние на банката и по преценка на БНБ не може да се очаква изплащане на изискуемите парични задължения в приемлив период от време, или 2. собственият ѝ капитал е отрицателна величина.“. Следователно са налице две хипотези на неплатежоспособност на търговска банка - неизпълнението за повече от 7 дни на изискуемо парично задължение или отрицателен собствен капитал.

На 07.11.2014г. по партидата на „КТБ“ АД в ТРРЮЛНЦ е обявено **Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ**, с което на основание чл.36, ал.2, т.2 ЗКИ е отнет лиценз за извършване на банкова дейност на „КТБ“ АД. В мотивната част на решението е посочено, че УС на БНБ установява отрицателна стойност на собствения капитал на КТБ, в размер на минус 3 745 313 хил. лева, и банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013.

Именно на посоченото решение на УС на БНБ се е позовал и първоинстанционният съд при преценката за наличието на субективния елемент на иска по чл.59, ал.3 ЗБН, а именно - знанието за неплатежоспособност. В същото *централната банка е изложила подробни мотиви за наличието на състояние на неплатежоспособност на „КТБ“-АД* съобразно действащото законодателство, след което е пристъпила към отнЕ.не на лиценз за извършване на банкова дейност на основание чл.36, ал.2, т.2 ЗКИ - поради това, че собственият капитал на „КТБ“ АД е отрицателна величина.

С оглед на горното правилен и законосъобразен се явява изводът на първоинстанционният съд, че още към 07.11.2014 г. е било налице знание у „Нафтекс Петрол“ ЕООД за неплатежоспособност на „КТБ“ АД. Това заключение на съда се основава на обявен по партидата на банката в ТР, и следователно известен по силата на нормата на чл.7 ЗТР на всички трети лица, включително и ответник, акт на УС на БНБ, в който е констатирана неплатежоспособност на „КТБ“ АД поради отрицателен капитал, поради което е отнет лиценз за извършване на банкова дейност и е взето решение за подаване на искане за откриване на производство по несъстоятелност.

По изложените съображения, както и изложените от първоинстанционния съд, които настоящата инстанция изцяло споделя, решението в тази му обжалвана от ответника част е правилно и следва да бъде потвърдено. Въззивната жалба на „Нафтекс Петрол“ ЕООД е неоснователна и следва да се остави без уважение.

По разноските:

Жалбоподателят „Нафтекс Петрол“ ЕООД е представил списък на разноските по чл.80 ГПК, в който претендира единствено заплатената

държавна такса от 4 473,14 лева.

Другият жалбоподател „КТБ“-АД /н/ не претендира разноски.

Съдът намира, че предвид изхода на спора в настоящата инстанция – неоснователност на двете жалби, страните не си дължат разноски.

Съгласно разпоредбата на чл.59, ал.7 от ЗБН и с оглед изхода на спора във въззивната инстанция, „КТБ“-АД /н/ следва да бъде осъдена да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на САС държавна такса в размер на 104 847,44 лева от масата на несъстоятелността, съгласно чл.18 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, както и 5 лева д.т. в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

Така мотивиран, Софийският Апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260120 от 10.03.2023 год., постановено по т.д.№ 1565/2017 год. на СГС, ТО, VI-8 състав.

ОСЪЖДА „Корпоративна Търговска банка“ АД /н/, ЕИК-831184677 със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.”Граф Игнатиев“ №10 да заплати от масата на несъстоятелността на основание чл.59, ал.7, във вр. с чл.62,ал.2 от ЗБН в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на САС държавна такса в размер на **104 847,44 лева**.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на Н. Г. Г., ЕГН *****, В. К. М., ЕГН *****, И. Г. Г. - М., ЕГН *****, П. И. Н.-Д., ЕГН *****, Е. Г. М., ЕГН *****, П. Б. В., ЕГН *****, П. К. С., ЕГН *****, Р. А. Д., ЕГН *****, В. И. К., ЕГН *****, Г. В. Г., ЕГН *****, В. Т. Л., ЕГН *****, “Стал 2007” ЕООД, ЕИК 175336717, Т. Б. Л., ЕГН *****, “В и В Изоматик” ЕООД, ЕИК 831512024, “Прима Дивелопмънт” АД, ЕИК 175093254, Б. Х. С., ЕГН *****, К. Д. С., ЕГН *****, и Л. П. Д., ЕГН *****, като трети лица-помагачи на страната на ответника – „НАФТЕКС ПЕТРОЛ” ЕООД, ЕИК 121904244.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____